

БЕЛЕШКЕ

NOTES

Територијални аспекти развоја Србије и суседних земаља, Међународни научни скуп, Универзитет у Београду – Географски факултет, Београд, 2010, стр. 1–563.

Научни скуп, са међународним учешћем, под називом: *Територијални аспекти развоја Србије и суседних земаља*, реализован је 29. и 30. октобра 2009. на Дивчибарама, познатом планинском туристичком месту. Главни организатор и носилац свих активности био је Географски факултет у Београду. Након одржаног скупа штампан је и Зборник радова под истим насловом.

У раду Научног скупа учествовало је 117 референата, од којих је 40 из иностранства – Аустрије, Немачке, Албаније, Мађарске, и бивших југословенских земаља: БиХ – Републике Српске, Хрватске, Словеније и Македоније, и 76 домаћих (географи, просторни планери, туризмолози, демографи, еколози, социолози, урбанисти и др.)

Рад Научног скупа био је организован у седам секција, у оквиру којих је представљено 77 реферата: 1) Уводне расправе (девет саопштења и 11 референата), у којој су третирано приступу у регионалној политици ЕУ, као и геополитички и развојни аспекти територијалне организације у појединим бившим Југословенским републикама; 2) Регионалне интеграције и социоекономски развој (14 саопштења и 22 референта), у оквиру које су разматране регионалне сарадње на Балкану, као и регионални проблеми у бившим Југословенским републикама и низ других актуелних проблема у регионалним интеграцијама; 3) Демографски изазови савременог друштва (18 саопштења и 21 референт), у оквиру које су разматрани и представљени круцијални проблеми и питања у вези демографске ситуације у Србији и Републици Српској, с посебним акцентом на процес демографског старења, депопулације, сиромаштва, избеглом становништву и др.; 4) Развој људских насеља и савремени просторни и друштвено-економски процеси (10 саопштења и 13 референата), у којој су разматрани правци развоја просторне организације мреже насеља Србије, проблеми руралног развоја, трансформација руралног простора, депопулациона и неразвијена насеља у појединим деловима наше земље, као расељена сеоска насеља, просторно-демографски преображај „дивљих насеља“, као просторно-функционална трансформација насеља у једном делу Републике Српске; 5) Геопростор и туристички простор (12 саопштења и 22 референта), у оквиру које су излагани реферати који третирају све видове туризма, заступљеност природних и антропогених туристичких вредности, затим потенцијале у појединим деловима Србије, као и основне смернице у развоју туризма као једне од најперспективнијих привредних делатности у будућности; 6) Геопросторни аспекти развоја животне средине (седам саопштења и 14 референата), у којој су разматрани појаве и процеси који утичу на трансформација животне средине и 7) Савремена просторно-планерска пракса, картографија и ГИС (седам саопштења и 14 референата), где су саопштени радови о неравномерном територијалном развоју Србије, затим просторној интеграцији наше земље са окружењем, као и Стратегија просторног развоја Републике Србије која има велику улогу за будући просторни развој Србије, и картографски модели и ГИС који су од великог значаја у просторно-планерској пракси.

Драгица Р. Гатарић

Александар Кнежевић: Роми (Цигани) у Београду – етнодемографска проучавања, Универзитет у Београду – Географски факултет, Београд, 2010, стр. 1–114.

У овој изузетно комплексној и научно добро фондираној монографији о Ромима, приказан је историјски, етнологски и демографски развитак ове популације у Србији, а посебан акценат је стављен на ситуацију у Београду.

Научни текст од 114 страна богато је илустрован са 64 оригинална картографска, графичка и друга прилога: 43 табеле, 16 графикона, једну скицу и пет тематских карата. На тематским картама приказан је територијални размештај и број Египћана, Ашкалија и Рома у нашој земљи као и размештај насеља у Србији у којима живе Роми. Монографија је конципирана у осам поглавља: Уводне напомене (стр. 2–4), Роми (Цигани) у Србији и Београду, Динамичне промене у ромској популацији Београда у периоди од 1948. до 2002. године, Компоненте популационе динамике Рома у Београду, Демографске структуре београдских Рома, Карактеристике ромских домаћинстава и породица у Београду, Оцена квалитета живота београдских Рома–стање и перспективе и Закључак.

У другом поглављу (стр. 5–24), приказан је у оквиру пет целина историјски преглед насељавања Рома све до 1948. године, као и њихови правци досељавања, друштвени положај у различитим историјским условима, као и њихово бројно стање и конфесионална и економска структура; Треће поглавље ове монографије (стр. 25–48) базирано је на етнодемографском проблему проучавања Рома. У овом делу аутор отвара још једно научно питање кроз хипотезу да су етничке групе Египћани и Ашкалије један ромски етнички корпус. Поред тога, анализиран је територијални размештај, национално опредељење, матерњи језик и вероисповест Рома на територији Града Београда; У оквиру четврте целине (стр. 49–66) аутор је посебан акценат ставио на природно кретање Рома у Београду, где је детаљно изанализиран наталитет, морталитет и природни прираштај од 1983. до 2004. године. Исто тако, у оквиру ове тематске целине, анализиран је и фертилитет Ромкиња и миграциона активност Рома; Пето поглавље (стр. 67–92) је у потпуности посвећено демографским структурама Рома у Београду. У оквиру ове целине детаљно су, уз мноштво, у правом смислу те речи, табеларних и графичких прилога, приказане и анализирани биолошке и економске структуре ове популације; У оквиру шесте целине (стр. 93–96), представљена је структура ромских домаћинстава у Београду према броју чланова по подацима Савезног завода за статистику и резултатима теренског истраживања; Седмо поглавље (стр. 97–109), се односи на друштвени положај београдских Рома и њихове стамбене проблеме, као и проблеме у оквиру урбанистичког планирања и уређења града. На крају књиге се налази и списак литературе (52 библиографске јединице) и извора (статистички извори и интернет адресе).

Ова монографија, за коју се с правом може рећи да представља пионирски подухват у домаћој науци, има изузетно велики значајан на пољу етностатистике, етнодемографије, етнологије, историографије и других наука.

Драгица Р. Гатарућ